

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 21 май 2024 г.
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно демократичната устойчивост: защита на изборните процеси от външно вмешателство

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно демократичната устойчивост: защита на изборните процеси от външно вмешателство, одобрени от Съвета на неговото 4025-о заседание на 21 май 2024 г.

Заключения на Съвета относно демократичната устойчивост: защита на изборните процеси от външно вмешателство

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ:

1. **ИЗТЪКВА** основната роля на гражданите в демокрацията и **ПОДЧЕРТАВА**, че защитата на свободните и честни избори от всякакво външно вмешателство от страна на държавни или недържавни участници, включително по отношение на информацията, и прозрачността на изборите са от съществено значение за демокрациите. Нашите демокрации се градят на свободен и добре информиран политически избор и трябва да бъдат защитавани от всякакви форми на външно вмешателство. Демократичната устойчивост трябва да бъде укрепена чрез изграждането на доверие и да се гради на основните права и демократичните ценности, отстоявани от Европейския съюз. През 2024 г. милиарди граждани гласуват в различни части на света, включително на изборите за Европейски парламент, поради което демократичната устойчивост ще продължи да бъде основен акцент в дневния ред на Съвета.
2. **ПОДЧЕРТАВА** факта, че обстановката в областта на сигурността в Европа се промени значително през последните години поради анексирането на Крим от Русия и последвалата агресивна война срещу Украйна. Все по-голямата геополитическа конкуренция и международните и регионалните конфликти, включително случващото се понастоящем в Близкия изток, влошават това положение. Освен това инструментализирането на тези конфликти допълнително утежнява предизвикателствата, пред които са изправени нашите демокрации, което може да доведе до засилване на разногласията в обществото, поляризация, радикализация и намаляване на доверието в институциите и изборите. **ОТЧИТА**, че все по-често държавни и недържавни участници използват хибридни тактики, което представлява нарастваща заплаха за сигурността на ЕС и неговите държави членки и партньори.

3. ОТЧИТА значението на тясното сътрудничество в рамките на ЕС за гарантиране на свободни и честни избори в Европейския съюз и ПРИКАНВА върховния представител и Комисията, заедно с държавите членки, бързо и всеобхватно да използват всички установени механизми, мрежи и инструменти, за да установят такова сътрудничество и да спомогнат демократичните процеси, включително изборите, да бъдат опазени от всякакви форми на външно вмешателство, без да се възпрепятства откритият демократичен дебат. За тази цел ПОДЧЕРТАВА, че е важно европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите и системата за бързо предупреждение да се използват ефикасно и ефективно, както и да се разчита на приноса на Европейската обсерватория за цифрови медии и нейната работна група за изборите за Европейски парламент през 2024 г.
4. ОТЧИТА, че злонамерените действия в киберпространството често са ключов елемент от хибридните кампании, и ПОДЧЕРТАВА необходимостта от продължаване на укрепването на киберсигурността и устойчивостта на национално равнище и на равнището на ЕС, както и значението на международното сътрудничество и солидарност в това отношение. ПРИКАНВА държавите членки, както и институциите, органите и агенциите на ЕС, да предприемат подходящи и пропорционални технически и организационни мерки за трайно предотвратяване, обезсърчаване, възпиране и реагиране на злонамерени действия в киберпространството, насочени срещу демократичните процеси на национално равнище и на равнището на ЕС.

5. ОТЧИТА, че има чуждестранни държавни и недържавни участници, които не се колебаят да използват нововъзникващи и революционни технологии, например изкуствен интелект (ИИ), за повишаване на ефективността на хибридните кампании, насочени към вмешателство в демократичните процеси. Технологиите с ИИ биха могли да ускорят операциите за повлияване и да увеличат техния мащаб, както и да дадат възможност за създаване на фалшиво съдържание, което може да засили съществуващите заплахи, като например насочването към политически кандидати и заблуждаването на гражданите чрез изкривяване на информацията и реалността. Същевременно ИЗТЪКВА многобройните възможности, които новите технологии биха могли да предоставят, за да се реагира ефективно на тези предизвикателства от страна на ЕС и неговите държави членки, технологичните дружества и гражданското общество, и във връзка с това ПРИВЕТСТВА, наред с другото, работата по Законодателния акт за изкуствения интелект и напредъка в прилагането на основан на правата на човека подход към цифровите технологии. ПРИЗОВАВА върховния представител, Комисията и държавите членки да продължат да зачитат, защитават и утвърждават правата на човека, демократичните процеси и принципите на правовата държава онлайн по същия начин, както в материалния свят, по-специално като насърчават цифровата грамотност и се застъпват за антропоцентричният, основан на правата на човека подход към цифровите технологии, например изкуствения интелект¹.
6. В контекста на по-широките усилия за укрепване на нашата устойчивост и капацитет за реагиране при хибридни кампании, включително чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, ПРИПОМНЯ целите, определени в Стратегическия компас за сигурността и отбраната, който беше одобрен от Европейския съвет на 25 март 2022 г.² Във връзка с това ОТБЕЛЯЗВА предприетите съответни конкретни действия:
- създаването на **инструментариума на ЕС срещу хибридни заплахи** съгласно посоченото в заключенията на Съвета от 21 юни 2022 г. относно рамка за координиран отговор на ЕС на хибридни кампании³, който обединява съществуващи и потенциални нови инструменти и осигурява рамка за координиран отговор на хибридни кампании, засягащи ЕС и неговите държави членки и партньори. Той включва превантивни мерки, мерки за сътрудничество, мерки за стабилизиране, ограничителни мерки и мерки за възстановяване, както и укрепване на солидарността и взаимопомощта,
 - създаването на инструментариума срещу чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство,

¹ Док. 11088/23.

² Док. EUCO 1/22.

³ Док. 10016/22.

- укрепването на **инструментариума за кибердипломация**, който има за цел бързото и решително реагиране на киберзаплахи и атаки и може да допринесе за ответните действия на ЕС в случай на хибридна кампания в съответствие с неговите правила и процедури.

ОТБЕЛЯВА, че тези инструментариуми допринасят значително за много по-всеобхватен подход, осигурявайки координиран отговор в случай на хибридни кампании, кибератаки и чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, насочени срещу ЕС, неговите държави членки и партньори, като по този начин укрепват цялостната устойчивост. ИЗТЪКВА значението на максималното използване на наличните инструменти и мерки на равнището на ЕС, като например Акта за цифровите услуги, укрепения Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията, Директивата за устойчивостта на критичните субекти⁴, Директивата за мрежова и информационна сигурност (МИС 2)⁵ и приетия наскоро Регламент относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране. Освен допълване на действащите режими на санкции, когато е необходимо, наборите от инструменти предвиждат и възможност за проучване на нови ограничителни мерки за противодействие на хибридни действия и чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство.

7. Съветът също така **ПОДЧЕРТАВА** текущия напредък във връзка със създаването на **екипи за бързо реагиране при хибридни заплахи** и **ПРИЗОВАВА** върховния представител и Комисията да предприемат бързи действия за сформиранието на такива екипи, като ИЗТЪКВА, че екипите за бързо реагиране при хибридни заплахи следва да бъдат един от ключовите елементи на инструментариума на ЕС срещу хибридни заплахи за подпомагане на държавите — членки на ЕС, и държавите партньори в борбата с хибридните заплахи.

⁴ Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164).

⁵ Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80).

8. ПРИЗОВАВА за по-добра ситуационна осведоменост преди, по време на и след изборите за Европейски парламент относно опитите на чуждестранни държавни и недържавни участници за вмешателство в демократичния процес в ЕС. ПОДЧЕРТАВА централната роля на звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи към Центъра на ЕС за анализ на информация (INTCEN) с подкрепата на Дирекция „Разузнаване“ на Военния секретариат на ЕС в рамките на Единното звено на ЕС за анализ на разузнавателна информация (SIAC) като централизиран орган, който предлага разузнавателни оценки относно хибридните заплахи, въз основа предимно на разузнавателна информация от държавите членки, и ситуационна осведоменост, като анализира информация от всички източници, използвайки отворен код и класифицирана информация от различни заинтересовани страни в рамките на ЕСВД, Комисията и държавите членки. ОТНОВО ИЗТЪКВА необходимостта от подобряване на идентифицирането, анализа и прогнозирането посредством звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи в рамките на SIAC.
9. ОТЧИТА, че Актът за цифровите услуги е първият инструмент за правоприлагане, който може да допринесе ефективно за смекчаване на системните рискове, свързани с разпространението на дезинформация онлайн, и за защита на почтеността на изборните процеси от всякакви форми на външно вмешателство. ОТЧИТА, че укрепеният Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията и разнообразието от страни, които са го подписали, предлагат значима възможност за разглеждането и обсъждането на въпроси, свързани с онлайн дезинформацията, по време на изборния период. ПОДЧЕРТАВА съвместната отговорност на технологичната промишленост, правителствата и други заинтересовани страни за отстояване на свободата на изразяване на мнение и открития демократичен дискурс в цифровото пространство.
10. ПРИЗОВАВА Комисията да продължи работата си с онлайн платформите по линия на укрепения Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията и Акта за цифровите услуги и да използва пълноценно Европейския акт за свободата на медиите и новия регламент относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране, като подчертава необходимостта от ефективно ангажиране въз основа на изпълнение на договорените ангажименти, от по-активна работа с по-малките онлайн платформи, от трайно сътрудничество с по-широката общност на заинтересованите страни, и преди всичко с гражданското общество, проверителите на факти и академичните среди, както и от обмен на информация с държавите — членки на ЕС.

11. ИЗТЪКВА, че е важно да се подкрепя участието на гражданите в демократичния живот без всякакви форми на външно вмешателство. ПОДЧЕРТАВА значението на възпитаването на цифрова и медийна грамотност сред гражданите, ключовата роля на свободните, независими и плуралистични медии, необходимостта да се гарантира тясно сътрудничество с гражданското общество и академичните среди, засилването на ролята на проверителите на факти и установяването на адекватно равнище на отчетност, чувство за отговорност и прозрачност на онлайн платформите.
12. ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да изпълнят бързо действията и приоритетите, обявени в докладите за гражданството на ЕС за 2020 г. и 2023 г.⁶, с цел засилване на демократичното участие, оправомощаване на гражданите и насърчаване на приобщаването на гражданите в Европейския съюз, по-специално чрез включване на по-слабо представените категории гласоподаватели.
13. ПОДЧЕРТАВА значението на работата, извършена от Отдела за стратегическа комуникация (StratCom) на ЕСВД и неговите оперативни групи, по-специално оперативната група за стратегическа комуникация с Източното съседство (East StratCom), в рамките на водещия ѝ проект EUvsDisinfo, оперативната група за Западните Балкани, оперативната група за Южното съседство и новосъздадената оперативна група за стратегическа комуникация с държавите на юг от Сахара, за подпомагане на ефективната и основана на факти комуникация, борбата с дезинформацията, стратегическата комуникация относно външната дейност на ЕС и укрепването на цялостната медийна среда и гражданското общество в съответните им региони, включително преди, по време на и след изборите. ПОДЧЕРТАВА значението на борбата с чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, включително дезинформацията на различни езици и с широк географски обхват.

⁶ Доклади на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Доклад за гражданството на ЕС за 2020 г. — Оправомощаване на гражданите и защита на техните права, COM (2020) 730 final, и Доклад относно напредъка към ефективно гражданство на ЕС за периода 2020 — 2023 г., COM (2023) 931 final.

14. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ пакета за защита на демокрацията, представен от Комисията през декември 2023 г., който се основава на Плана за действие за европейската демокрация, приет през 2020 г. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ предложението за директива относно прозрачността на представителството на интереси от името на трети държави⁷, чиято цел е да се повишат изискванията за прозрачност, за да се противодейства на външно вмешателство в демократичното пространство на Съюза, и Препоръката относно приобщаващите и устойчиви изборни процеси в Съюза⁸, в която се предвиждат конкретни мерки за държавите членки и политическите участници, включително партиите и фондациите, за да се спомогне за защитата на изборните процеси от всякакви форми на външно вмешателство.
15. ИЗТЪКВА значението на ученията, съчетаващи различни елементи като чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, злонамерени действия в киберпространството и заплахи за критична инфраструктура, като се има предвид, че хибридните кампании и заплахи, пред които сме изправени, са все по-многоизмерни и междусекторни. ПРИПОМНЯ значението на националните партньори и партньорите от ЕС, които участват в учения, например в областта на демократичната устойчивост, предлагащи преглед на всички налични инструменти за повишаване на демократичната ни устойчивост в контекста на избори. Където и когато е възможно, такива учения могат да се провеждат съгласно подход, обхващащ цялото общество и всички нива на управление, и да използват най-ефективно всички съществуващи структури и субекти, като например системата за бързо предупреждение, Европейската мрежа за връзка на организациите при кибернетични кризи (EU-CyCLONe), Групата за сътрудничество в областта на мрежите и информационните системи, Европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите, Европейския център за високи постижения в борбата с хибридните заплахи и частния сектор, като се вземе предвид значителната им роля за предприемане на ефективни ответни действия. Това следва да се основава на работата, извършена в контекста на укрепения Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията и Европейската обсерватория за цифрови медии.

⁷ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за установяване на хармонизирани изисквания във вътрешния пазар относно прозрачността на представителството на интереси, извършвано от името на трети държави, и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937; COM (2023) 637 final.

⁸ Препоръка (ЕС) 2023/2829 на Комисията от 12 декември 2023 г. относно приобщаващите и устойчиви изборни процеси в Съюза и засилването на европейския характер и на ефективното провеждане на изборите за Европейски парламент (ОВ L, 2023/2829, 20.12.2023 г.).

16. ПРИКАНВА върховния представител и Комисията, заедно с държавите членки, да анализират задълбочено констатациите, които ще бъдат направени от изборите за Европейски парламент през 2024 г., да представят на Съвета изчерпателна информация относно ефективността на съответните механизми, мрежи, инструменти и мерки и да докладват за всички проблеми и пропуски, установени в наличните инструменти, така че те да могат да бъдат коригирани.
-